

FUNCTIEBOEK

2024

ChristenUnie

 Geef geloof een stem

Inleiding

In dit handboek wordt een overzicht gegeven van de politieke en bestuurlijke functies binnen de ChristenUnie, met de daarbij behorende competenties. Naast functies worden ook rollen beschreven die niet noodzakelijkerwijs aan een functie verbonden zijn, maar wel wenselijk zijn in het team. Van iedere functie beschrijft het functieprofiel het doel en de taken behorende bij de functie. Om deze taken goed uit te kunnen voeren is het belangrijk dat de functionaris over passende competenties beschikt. In de competentiebeschrijving voor functies en rollen staat heel concreet gedrag beschreven dat een kandidaat moet kunnen laten zien of ontwikkelen.

Fundament

Voor alle politieke en bestuurlijke functionarissen van de ChristenUnie geldt dat zij de grondslag van de partij van harte moeten kunnen onderschrijven. Deze luidt:

Grondslag

Gedreven door Gods liefde en Christus' koningschap wil de ChristenUnie zich inzetten voor de samenleving en het bestuur van ons land. Zij erkent dat de overheid door God is gegeven en in Zijn dienst staat om recht te doen en vrijheid en vrede te beschermen, wereldwijd. De ChristenUnie baseert haar politieke principes op de Bijbel, Gods geïnspireerde en gezaghebbende Woord. Haar leden verenigen zich vanuit het christelijk geloof, zoals kernachtig verwoord in de Geloofsbelijdenis van Nicea.

Beginselverklaring

ChristenUnie bestuurders en politici zijn herkenbare navolgers van Christus in de politiek.

Zij onderschrijven de beginselverklaring van de ChristenUnie waarin de politieke visie voor de lange termijn is vastgelegd onder de titel: **Vrede zoeken, recht doen.**

De hieruit volgende kernwaarden worden uitgewerkt in de drieslag:

- Dien de samenleving.
- Deel de vrijheid.
- Bescherm het leven.

Dien de samenleving

God laat mensen opbloeien in relaties, samenwerking en onderlinge zorg. Een dienstbare samenleving vraagt een betrokken, maar ook bescheiden overheid. De overheid zet zich in voor een maatschappelijke ordening waarin mensen hun talenten kunnen ontwikkelen en in vrijheid hun verantwoordelijkheid kunnen nemen.

Deel de vrijheid

God maakt mensen verantwoordelijk door ze vrijheid te geven. De overheid beschermt en respecteert deze vrijheid. Alle mensen hebben het recht om in vrijheid hun geloof en overtuiging te delen, met elkaar, met hun kinderen en in de samenleving.

Bescherm het leven

Alle leven is Gods waardevolle gift. De overheid zet zich in voor duurzame ontwikkeling van en een zorgvuldige omgang met heel Zijn schepping. De overheid staat voor de waardigheid en de rechten van alle mensen: krachtig of kwetsbaar, geboren of ongeborn, nabij of veraf.

Een vertegenwoordiger van de ChristenUnie is daarom herkenbaar aan:

- Een dienstbare en respectvolle houding

De grondhouding van elke kandidaat die een politiek-bestuurlijke functie wil bekleden moet zijn dat hij¹ van harte bereid is om in een dienende functie werkzaam te zijn, d.w.z. om God, de naaste en de samenleving te dienen. Concreet betekent dit: niet het eigen belang voorop en niet willen heersen, maar nederigheid, willen samenwerken, respecteren van de waardigheid en rechten van alle inwoners.

- Authenticiteit en integriteit

De politiek lijkt onder steeds grotere invloed te staan van media, hypes en opiniepeilingen. Een ChristenUnie-politicus blijft daarin zichzelf en houdt vast aan de Bijbel, het verkiezingsprogramma en duidelijke waarden en normen. Hij of zij is eerlijk, ook over gemaakte fouten. Integer handelen betekent het nakomen van afspraken en openheid geven over handelen. Niet alleen strikt de regels volgen, maar in relatie tot mensen en middelen een betrouwbaar, transparant christen zijn, een mens uit één stuk. Vertrouwen wekken door sociale en ethische normen te handhaven, ook als het spannend wordt.

- Bereidheid om te leren

We zoeken geen schapen met vijf poten. Belangrijk is dat een kandidaat de bereidheid en inzet toont om te leren en zich te ontwikkelen. Hiervoor is het belangrijk dat de genoemde competenties zoveel mogelijk in potentie aanwezig zijn.

Verenigbaarheid van functies

Het lidmaatschap van een volksvertegenwoordiging is volgens de wet niet verenigbaar met bepaalde beroepen of maatschappelijke functies. Daarnaast hanteert de ChristenUnie aanvullende eisen rond verenigbaarheid van rollen en functies die zijn weergegeven in de Regeling verenigbaarheid functies.

Assessment

Wilt u weten in hoeverre uzelf of een kandidaat de juiste competenties heeft of kan ontwikkelen voor een rol of functie? Investeer dan in een goede analyse die de drijfveren en talenten van uw kandidaat inzichtelijk maakt. Via het partijbureau kunt u uw kandidaat een wetenschappelijk gevalideerde analyse aanbieden. Deze TMA (talent/motivatatie analyse) wordt gedaan door een gecertificeerde professional en levert uw functionaris een goed inzicht in drijfveren, talenten en de ontwikkelbaarheid van de bijbehorende competenties. Hiermee heeft uw functionaris een persoonlijke rapportage en een gesprek hierover met een deskundige. De uitkomst hiervan kan gedeeld worden met de belanghebbenden rond deze functionaris. Neem hiervoor contact op met de Talentmanager, Ron de Rover.

¹ Waar hij of zijn staat mag ook zij of haar gelezen worden.

Volksvertegenwoordiger

Lid van gemeenteraad, Provinciale Staten, waterschap, Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement

Doel van de functie

Op basis van het eigen verkiezingsprogramma inwoners vertegenwoordigen, kaders stellen over hoe de taken worden uitgevoerd en de financiën verdelen over de verschillende taken. Na vaststelling van deze kaders en verdeling van de financiën controleren of de taken zo worden uitgevoerd als vastgesteld. In een samenspel van coalitie en oppositie wordt, afhankelijk van de positie daarin, gezocht naar een zo groot mogelijke invloed.

Voorwaarde voor de functie

Kiesgerechtigd zijn en wonen in het geografisch gebied waarvoor de volksvertegenwoordigende rol geldt. Conform het Reglement Kandidaatstelling en Verkiezingen is een volksvertegenwoordiger lid van de ChristenUnie, voldoet hij aan de eisen van de wet en heeft hij de bewilligingverklaring en gedragscode van de ChristenUnie getekend. Volksvertegenwoordigers worden via een kandidaatstellingsproces verkiesbaar gesteld op een kandidatenlijst, waarbij het Reglement kandidaatstelling wordt gevolgd.

Plaats binnen de ChristenUnie

Iedere volksvertegenwoordiger maakt deel uit van en legt verantwoording af aan de betreffende ChristenUnie fractie. Leden van de ChristenUnie in het gebied waar de vertegenwoordiging plaatsvindt, kunnen iedere volksvertegenwoordiger aanspreken op het beleid van de fractie. De volksvertegenwoordiger is onderdeel van de fractie en valt onder de verantwoordelijkheid van de fractievoorzitter.

Functie-inhoud

De volksvertegenwoordiger is eindverantwoordelijk voor de volgende taken:

- Optreden als volksvertegenwoordiger in het geografisch gebied waarvoor men functioneert.
- Controleren van de uitvoering van het beleid.
- Vaststellen van hoofdlijnen van het beleid.
- Vaststellen begroting.

Om dit goed te kunnen doen, maakt een volksvertegenwoordiger deel uit van een fractie, bestaande uit collega-volksvertegenwoordigers en fractieondersteuning. Afhankelijk van de volksvertegenwoordiging waarvan men lid is en de hiervoor beschikbare middelen kunnen dit vrijwillige steunfractieleden of professionele beleidsmedewerkers zijn. Samen geven zij invulling aan bovengenoemde taken. Een volksvertegenwoordiger is op veel manieren actief. Een kleine greep uit de taken: hij moet stukken doorgronden, consequenties van beleid overzien, financiële onderbouwingen begrijpen, contacten onderhouden met burgers en organisaties, netwerken, communiceren met de achterban, werken aan zijn zichtbaarheid (profileren).

Dit vraagt veel van een volksvertegenwoordiger en maakt het wenselijk dat hij beschikt over de in het volgende hoofdstuk genoemde competenties.

Gewenste competenties aangevuld met gedragsindicatoren

Mondelinge vaardigheid

Ideeën en meningen in begrijpelijke taal aan anderen duidelijk maken en het taalgebruik aanpassen aan het niveau van de ander.

- Past taalgebruik aan niveau van anderen aan.
- Plaatst een verhaal/boodschap in een bredere context zonder dat het hierdoor ingewikkelder wordt.
- Gebruikt in debatten steekhoudende argumenten en formuleert die helder.
- Weet een complex verhaal te vereenvoudigen zodat het voor iedereen te volgen is.

Omgevingsbewustzijn

Op de hoogte zijn van relevante maatschappelijke, politieke en vakinhoudelijke ontwikkelingen en trends en deze kennis effectief benutten ten behoeve van de samenleving en eigen partij.

- Volgt actief de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen op zijn terrein.
- Neemt actief deel aan netwerken die relevant zijn om te kunnen anticiperen op ontwikkelingen.
- Vertaalt informatie over ontwikkelingen in voorstellen/beleid voor de eigen omgeving.
- Houdt in de gaten hoe andere partijen reageren op ontwikkelingen en zoekt tijdig samenwerking of neemt onderscheidend standpunt in.

Politieke en bestuurlijke sensitiviteit

Zich kunnen verplaatsen in het politieke speelveld; complexe belangen onderkennen waar betrokken partijen mee geconfronteerd worden; de politieke haalbaarheid van voorstellen kunnen inschatten.

- Anticipeert op mogelijke weerstanden bij politieke 'tegenstanders'.
- Onderkent de gevolgen van bepaalde beslissingen en maakt deze bespreekbaar.
- Kan de voor- en nadelen van politieke voorstellen benoemen.
- Weet wanneer wel en wanneer niet op de voorgrond te treden.

Onafhankelijkheid

Acties ondernemen en uitspraken doen die getuigen van een eigen visie of mening; anderen niet naar de mond praten.

- Brengt plannen en voorstellen naar voren die (mogelijk) afwijken van het beleid.
- Durft van mening te verschillen.
- Deinst niet terug voor weerstand tegen de eigen plannen en mening.
- Doorbreekt vastgeroeste gewoonten en laat zien dat het ook anders kan.
- Laat zich onder druk niet verleiden om grenzen van eigen overtuiging te overschrijden.

Overtuigingskracht

Anderen voor standpunten en ideeën proberen te winnen en draagvlak creëren.

- Anticipeert op tegenargumenten en hanteert zelf goede tegenargumenten.
- Gelooft in de eigen voorstellen en straalt dit uit.
- Creëert draagvlak voor voorstellen die moeilijk liggen.
- Laat de ander de mogelijkheden en de voordelen van de voorstellen zien.
- Maakt gebruik van hoor en wederhoor.

Netwerken

Ontwikkelen en verstevigen van relaties, allianties en coalities binnen en buiten de eigen organisatie en die aanwenden om informatie, steun en medewerking te verkrijgen.

- Doet regelmatig beroep op vaste contactpersonen binnen de organisatie.
- Maakt gebruik van contacten die ontstaan zijn bij sociale evenementen.
- Neemt regelmatig opnieuw contact op met anderen om het bestaande netwerk te onderhouden.
- Onderneemt actie om contacten te leggen en te onderhouden.

Samenwerken

Of effectieve wijze (mee)werken aan een gezamenlijk resultaat, door niet het eigen belang voorop te stellen. Communicatie openhouden en stimuleren.

- Deelt kennis en ervaring met anderen.
- Laat duidelijk zien het gezamenlijk resultaat belangrijk te vinden.
- Signaleert wanneer anderen hulp nodig hebben en neemt taken zo nodig over.
- Staat open voor de mening en ideeën van anderen in de groep of het team.
- Viert successen en betreurt mislukking gezamenlijk.

Afwijkend voor specifieke volksvertegenwoordiging

Tweede Kamer

Het werken in de dynamiek van de Tweede Kamer vereist in aanvulling op de basiscompetenties voor een volksvertegenwoordiger een hoge mate van stressbestendigheid en mentale belastbaarheid.

Eerste Kamer

Eerste Kamerleden dienen in aanvulling op de basiscompetenties voor volksvertegenwoordigers te beschikken over een sterk gevoel voor juridische en financiële implicaties van wetsvoorstellen die aan hen worden voorgelegd. Verder zijn reflectief vermogen en gevoel voor consistentie in beleid belangrijke eigenschappen.

Europees Parlement

Leden van het Europese Parlement dienen in aanvulling op de basiscompetenties voor een volksvertegenwoordiger te beschikken over het vermogen te kunnen omgaan met verschillende culturen en spreken één of meer vreemde Europese talen vloeiend.

Waterschap

De nadruk van een waterschapsbestuur ligt bij de technische vormgeving van de verantwoordelijkheidsgebieden en is minder politiek geladen dan andere bestuursorganen.

Aanvulling functieprofiel lijsttrekker/fractievoorzitter

Na de verkiezingen kiest de nieuwe fractie haar voorzitter. Vaak is dit de lijsttrekker, maar dit is geen gegeven. Zowel de lijsttrekker als de fractievoorzitter hebben extra taken en verantwoordelijkheden.

Lijsttrekker

- Voert de belangrijkste debatten in campagnetijd.
- Is het gezicht van de ChristenUnie in campagnetijd.
- Is het aanspreekpunt voor de media.
- Zit aan tafel bij de onderhandelingen na de verkiezingen.

Fractievoorzitter

De fractievoorzitter geeft als primus inter pares leiding aan de fractie. Voor hem of haar kan het volgende aanvullende gesteld worden. De fractievoorzitter:

- Draagt bij aan een open en doelgerichte communicatie in de fractie.
- Ziet het grotere plaatje vanuit het perspectief van de ChristenUnie.
- Is een echte teamspeler die zijn [steun]fractie enthousiasmeert en stimuleert.
- Heeft oog voor de onderlinge verschillen en kwaliteiten en laat mensen tot bloei komen, zorgt dat alle fractieleden op de goede plek zitten.
- Kan zowel coachen als delegeren.
- Kan knopen doorhakken.

Deze functie vraagt om extra kwaliteiten op het gebied van leiding geven, politieke sensitiviteit en onderhandelen.

Leidinggeven:

- Schat de kwaliteiten van anderen goed in en benut deze.
- Spreekt anderen op resultaten en functioneren aan.
- Zorgt voor passende ondersteuning en begeleiding om doelen te bereiken.
- Stimuleert anderen om te komen met eigen initiatieven die bijdragen aan de gewenste resultaten.
- Vertaalt strategische doelen naar praktisch uitvoerbare activiteiten.

Onderhandelen:

Optimale resultaten behalen bij gesprekken met tegenstrijdige belangen, zowel op inhoudelijk gebied als op het gebied van het goed houden van de relatie.

- Weet wanneer toegevend en wanneer vasthoudend te zijn in de onderhandelingen.
- Bepaalt vooraf de eigen grenzen en mogelijke concessies.
- Zoekt naar het gezamenlijke belang tijdens de onderhandelingen.
- Komt op het juiste moment met de juiste argumenten.

